

Motion till riksdagen 2024/25:2134

av **Sanna Backeskog (S)**

Fritidshem – en underutnyttjad potential

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av fritidshem och fritidshemmens läroplan och riktlinjer för att stärka den pedagogiska kvaliteten, öka likvärdigheten och tillvarata fritidshemmens fulla potential som jämlikhetsskapande, hälsofrämjande och brottsförebyggande verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Till fritidshemmen, vardagligt kallat fritids, kan barnen komma före skolan och vara kvar efter skolan. I vilken omfattning beror på föräldrarnas arbetstider och restid. Barn till arbetslösa föräldrar exkluderas tyvärr och får inte tillgång till fritids. Fritidshemmen borde finnas för alla barn!

En förändring i fritidshemmens verksamhet inträffade 2018 då skolplikten kom att omfatta barn från sex års ålder. Alltså en föryngring i verksamheten där barns behov relaterar till deras ålder. På ett fritids med flera klasser kan det vara ca 75 barn som är sex år och de har ca fem personal, och 200–300 barn i årskurs ett till tre och ca sju personal. Allt är såklart olika från skola till skola men det visar att det är många barn och inte så många vuxna. 6-åringarna kommer direkt från förskolan och omfattades då av ett helt annat resonemang gällande personaltätheten.

Barn i de låga åldersgrupperna tillbringar ofta lika lång tid på fritids som i skolan. Ibland mer då skoldagarna är korta och föräldrarna jobbar heltid. Barn lär sig under hela skoldagen. Oavsett om de är på lärarledda och strukturerade lektioner, ute på rasten, i matsalen eller i fritidshemmens verksamhet. Frågan är vad de lär sig vid vilket tillfälle.

Fritidshemmens potential i att vara jämlikhetsskapande, hälsofrämjande och brottsförebyggande behöver stärkas. Fritidshem borde vara den bästa offentliga arenan för att förebygga destruktiva maskulinitetsnormer, grogrund till mobbning eller psykisk och fysisk ohälsa. Med lagom stora barngrupper och välutbildad personal kan barn få redskap för att lära sig samarbeta med andra, att uttrycka sina känslor och behov och att

stärka sin självkänsla. Fritidshemmens verksamhet borde också kunna vara arenan där barnen får upptäcka och utforska talanger och odla sina intressen genom samarbeten med kulturskolan och idrottsföreningar.

Fritidshemmen skulle kunna vara så mycket mera. Men nu finns en uppenbar risk att de används som ekonomiskt dragspel, då läroplan och riktlinjer för skolan är betydligt mer detaljerade och tydliga än för fritidshemmen. Dessa två verksamheter är båda viktiga för barnen och ska inte ställas mot varandra. Staten har ett ansvar i att säkerställa en likvärdig hel skoldag med hög kvalitet i hela landet.

Medarbetarna är välfärdens främsta resurs och viktigaste verktyg för trygga och högkvalitativa verksamheter. De behöver bra förutsättningar för att lyckas i sitt viktiga uppdrag. När det gäller fritidshem är parametrar som lyfts för en god arbetsmiljö rätt till planeringstid, ändamålsenliga lokaler och tillräckligt många kollegor för att kunna dela in barnen i mindre grupper och skapa trygga sammanhang där de kan utvecklas och blomstra. En annan viktig aspekt är språkkunskaper. Det är oftast fritidspersonal som träffar vårdnadshavarna vid hämtning och de behöver kunna skapa goda relationer med vuxna runt barnen för att kunna samarbeta kring barnens behov och utveckling.

Sanna Backeskog (S)